

1

Hva er egentlig forsikring?

- > **Definisjon?**
- > **Risikofinansiering**
 - ✓ Skadeforebyggende arbeid
- > **Krav til «plutselig og uforutsett»...**
 - ✓ Ikke gjentakende skader ≈ «vedlikehold»
- > **«Hvem/hvor»? - NB! Leasing**

2 FJELLANDBRUKSKONFERANSEN 2021

2

Forsikringsavtalen?

1. **Forsikringsbevis, jfr. Forsikringsavtaleloven (FAL) § 2-2.**
 - Individuelle tilpasninger, selskapets krav til sikredes oppførsel (*sikkerhetsforskrifter*) m.m.
2. **Vilkår:**
 - a) **Spesielle vilkår** – for den enkelte type forsikring
 - «Named perils»
 - ✓ Opprømsing – sjekk at «alt er med»
 - «All risk»
 - ✓ Alt dekkes med mindre det er unntatt... - sjekk «unntaksliste»
 - b) **Generelle**, f.eks. skadeoppgjørsregler

Rangrekkefølge:
Ved uklarhet – forsikringsbevis går foran vilkår, spesielle foran generelle – vilkår tolkes i selskapets disfavør

3 FJELLANDBRUKSKONFERANSEN 2021

3

Sikkerhetsforskrifter:

«Hva sikrede/bedriften må gjøre for å forebygge skade» ≈ *aktivitetskrav*

- ✓ Står i forsikringsbeviset, jfr. FAL § 2-2
- ✓ Relatert til type risiko

Eks.

- Vannskader – skal ha rør tilstrekkelig oppvarmet
- Oppbevare avfall – innendørs i rom av ubrennbare materialer, utendørs skal søppelkasser være minst 5 meter fra brennbar vegg eller låses inn.
- Kollaps – krav til måking
- Forholdsregler ved særskilt risikofylt arbeid – f.eks. utførelse av varme arbeider.
- ... om man må ha en spesiell type låser, brannalarmanlegg m.m.

✓ Konsekvens: Forsikringsselskapet er helt/delvis uten ansvar hvis årsakssammenheng og «mer enn lite å legge til last»....

4 FJELLANDBRUKSKONFERANSEN 2021

4

Hvilke typer forsikring finnes?

1. **Skadeforsikringer / «Tingforsikringer»**
 - A. Private forsikringer
 - Forsikringer som privatperson..., eks. Hus, hytte, privatbil, båt, kjæledyr, verdigjenstand, reise m. fl.
 - B. Landbruksforsikringer (Næringsforsikringer)
 - «Driftsrelaterte forsikringer» dvs. forsikringer knyttet til «gården» og «drifta».
2. **Personforsikringer**
 - Forsikringer som dekker oss selv og/eller familien vår.

5 FJELLANDBRUKSKONFERANSEN 2021

5

Vurderingsmomenter:

1. **Tingforsikringer**
 - **Bygg** – teknisk vurdering – Forsikringsselskap risiko for at forsikringssum høy nok
 - **Eiendeler** – Opprømsing det du eier - kunden har risikoen for at eiendel er med og forsikringssummen er høy nok....
 - **Drifta** – «Hva driver du med, særskilt risiko?» – du må fortelle det til forsikringsselskapet:
 - «**Alminnelig landbruksvirksomhet, eller annen virksomhet som står beskrevet i forsikringsbeviset**»
 - NB! Sjekk forsikringsbeviset, eks. drifts- og produksjonsforsikringer, ansvarsforsikringer.
2. **Personforsikringer- oss selv/familien vår**
 - **Økonomi og Familietsituasjon** – eks stor gjeld og etterlatte – livsforsikring?
 - **Komplekst fagfelt** – snakk med forsikringsselskapet/årssamtale med regnskapsfører – ha særlig fokus på å ha dekning om du blir varig arbeidsufør – ulykkesforsikringer dekker ikke dette.
 - Bondelaget har etablert spesielt tilpasset «minimumspakke» for medlemmene – les mer [Forsikringer i Landkreditt \(landkredittbank.no\)](#)

6 FJELLANDBRUKSKONFERANSEN 2021

6

Bondelagets samarbeidspartnere på medlemsforsikringer:

Landkreditt Forsikring

Bondelagets Personforsikringer

- Livsforsikring
- Uføreforsikring
- Ulykkesforsikring
- Barneforsikring
- Kritisk sykdomsforsikring
- Helseforsikring
- Yrskskadeforsikring

Kontakt:
Telefon: 22 05 46 00
E-post: bondelaget@landkreditt.no

Gjensidige

Skadeforsikringer med medlemsrabatt

- Landbruksforsikring
Opptil 40 % rabatt på driftsrelaterte forsikringer
- Norges Bondelags Cyberforsikring
Forsikring mot følgene av datakriminalitet
- Hus-, bil-, hytte, innbo-, reise ol.
20 – 36 % rabatt på private skadeforsikringer

Kontakt:
Telefon: 915 03 100
E-post: post@gjensidige.no

Medlemsforsikringer innspill/ris/ros:
Aina.Brattlie@bondelaget.no
Tlf. 40405995

Norges Bondelag og Gjensidiges Bærekraftfond:

- Deleger ut 10 millioner årlig i 5 år
- Individuelle og kollektive tiltak

<https://www.bondelaget.no/baerekraftfond/>

7

Forsikring av husdyrproduksjon og driftsbygning

Forsikringsrisiko, egenrisiko og bygningskollaps

Oppdal, 9. november 2021

8

Forsikring og forsikringsrisiko

- En måte en bonde kan forsøke å styre risikoen for økonomisk tap på er å dele risikoen med et forsikringselskap. Man betaler en mindre premie som sammen med andres tilsvarende premier blir til et fond som benyttes til å betale erstatninger til de forsikrede.
- I bytte mot forsikringspremier påtar forsikringselskapet seg risikoen for økonomisk tap
- For å bestemme hvor mye premie som skal belastes virksomheten, gjennomfører forsikringselskapet tariffing og risikovurdering (vanligvis standardiserte produkter)
- Risikovurderingen er prosessen der et forsikringselskap bestemmer sannsynligheten for og alvorlighetsgraden av et potensielt tap - forsikringsrisikoen
- Premien bestemmes også i stor grad av markedet og av hvilken risiko bonden er villig til å betale avlasting for. Dermed blir forsikringsproduktet balansert mellom forsikringsrisiko og egenrisiko.

9

Bygningskollaps, årsaker

Vanligste årsaker:

- Snøtyngde
- Storm
- Flom
- Skred
- Råte
- Håndverkeil/produksjonsfeil
- Snøtyngde
- Bil kjører inn i bygning
- ++++

10

Ved kollaps av bygning – hvilke skader dekkes?

Generell dekning:

- Alle plutselig og uforutsette skader
- Naturskade herunder flom, storm, skred osv.

Dekkes ikke (utdrag):

- Skade som følge av korrosjon/oksidasjon/sltasje som er en naturlig følge av bruk eller annen gradvis forringelse. Likevel dekkes utstrømning av væske eller gass fra rørledning.
- Skade som skyldes tele, setninger, jordtrykk og utilstrekkelig eller sviktende fundamentering
- Skade som skyldes, sopp eller soppsporier, råte
- Skade som følge av håndverker-/entreprenør- eller materialfeil. Likevel dekkes brann og lekkasje fra rør og tilknyttet VVS-utstyr.
- Skade som skyldes snø- og istyngde på veksthus

11

Kan skaden allikevel bli dekket?

Særskilt dekning:

- Plutselig og uforutsett skade som skyldes kollaps bærende bygningskonstruksjon de første 20 år etter at bygget var nytt

Dekkes ikke:

- Skade på veksthus
- Ugheter til vedlikehold og forbeholdninger
- Hvis det på skadedagen ville bosted å utbedre, og komme til, selve feilen/mangelen
- Skade som skyldes tele, setninger, jordtrykk og utilstrekkelig eller sviktende fundamentering

12

Snøtyngde – hva du må passe på

Søymåking, sikkerhetsforskrift:

For å forebygge og begrense skade ved snøras og snøtyngde, skal snø fjernes fra tak, takrenner, vegger, verandaer og terrasser.

13

Produksjonsforsikring, husdyr

Forsikrer det du lever av.

Produksjonsforsikring tilpasses behovet du har og kan omfatte:

- verdien av produksjonsdyrene: Melkeku/direktig kvige, ammeku
- Foster fom 7. drektighetsmåned
- Kalver og ungdyr/slaktedy
- driftstapet etter skade

Prisen beregnes på grunnlag av produksjonens sum driftsinntekter siste godkjente regnskapsår. Regler om underforsikring.

14

14

Prisen bestemmes av

Viktigste kriterier:

- Type produksjon
- Forsikringssum (sum driftsinntekter)
- Dekning og egenandel (egenrisiko)
- Sikkerhetsrabatter
- Risk Management
- Skadehistorikk
- Avtalerabatt
- Geografi

15

15

Differensiering på risiko

- Skadehistorikk har betydning både ved ny forsikring og ved fornyelse
- Ved skade beregnes erstatningen på grunnlag av driftsresultatet de 3 foregående årene (sammenligningstiden), dermed gjenspeiles også forskjellene fra produsent til produsent
- Risk Management
 - Scoreberegning som bestemmes av samlet risiko for brann og sykdom
 - Krav og anbefalinger om tiltak som er samkjørt med rådgivningstjeneste og Helsetjeneste
 - Fokus på brann
 - Kan gi betydelig prispåvirkning

16

16

Hvilke dekkinger kan vi tilby?

- Plussdekning
 - Ulykke inkl. driftstap (herunder brann)
 - Sykdom inkl. driftstap
- Avlingssvikt
- Naturskade

Dekningene tilpasses behovet til den enkelte:

1. Egenandel (gjelder for ett år av gangen)
2. Ansvarstidens lengde ved driftstap (6-36 mnd)
3. Driftstap pga skade hos kunde/leverandør (0-80% av driftstapet)
4. Dyr i karantene (kun ved Plussdekning)
5. Infertl økse (kun ved Plussdekning)

17

17

Definisjoner

Ulykke

Fysisk skade oppstått ved en plutselig og uforutsett ytre begivenhet som for eksempel brann, gjødselgass og ventilasjonssvikt.

Sykdom

Unormal redusert fysisk tilstand som skyldes forgiftning, bakterier, virus, sopp og parasitter, svikt i indre organer, kreft og fødselskomplikasjoner. Sykdom er også smittestoff som medfører pålegg fra Mattilsynet når dette er hjemlet i Matloven.

18

18

Oksen

Markedsverdi, tap av fruktbarhet og følger av infertilitet

- **Produksjonsforsikringen** kan utvides med tilleggdekning for infertilt avlsdyr
- Gir dekning for driftstap som følge av infertil okse når infertiliteten skyldes sykdom. Det er en forutsetning at fertiliteten kan dokumenteres før beiteslipp.
- **Oksen** må forsikres for seg og er ikke omfattet av produksjonsforsikringen
- Bakgrunnen er at produsentene har forskjellig driftsform og oksene har svært forskjellig verdi
- Oksens forsikring dekker markedsverdien av dyret og tap av fruktbarhet som følge av sykdom eller ulykke

19

19

Sykdomsdekningen

Dekker:

- **Sykdom som rammer produksjonen** og fører til
 - at dyr dør
 - at dyr totalkasseres ved offentlig kjøttkontroll
 - at dyr avlives av dyrevelferdsmessige hensyn
- Driftstap
- **Driftstap som følge av pålegg fra Mattilsynet** (12 måneders avbruddstid) ved **påvisning av eller mistanke om**
 - sykdom i egen besetning
 - sykdom i annen husdyrproduksjon eller planteskadegjørere i planteproduksjon i **Norge**, og den forsikrede produksjon blir omfattet av restriksjoner

20

20

Viktigste unntak i forsikringsdekningen

- Skade som er til stede på tegningstidspunktet
- Normaltapet i produksjonen. **Egenandel trekkes ikke hvis normaltapet overstiger egenandelen.**
 - Normaltap: Besetningens gjennomsnittstap pr. år de siste 3 år. Ekstraordinære hendelser som for eksempel ulykke som rammer flere dyr samtidig eller sykdom som medfører pålegg fra Mattilsynet, skal ikke medregnes i normaltapet.
- Tap som følge av kvalitetsfeil på sluttproduktet
- 30 dager karenstid ved sykdom
- Brunst/drektighetsproblemer som ikke skyldes påvist sykdom hos ku/kvige
- Tap som følge av frivillig sanering og/eller nedslaktning
- Tap som kan kreves dekket av offentlige eller private erstatningsordninger
- Differanse mellom statens erstatningsordning og egen forsikringsordning ved påbudt nedslaktning i forbindelse med tiltak mot smittsomme husdyr sykdommer.

21

21

Erstatningsoppgjør

Tap av dyr

- Skaden fastsettes til dyrets markedsverdi med eventuell fradrag for det som kan selges eller nyttiggjøres
- Hvis ikke annet dokumenteres, benyttes **statens satser i «Forskrift om erstatning etter offentlige pålegg» med tabellfradrag (20-40%) for ku 6 år og eldre**

Melleanlegg:

- Ved tap av foster fom 7. drektighetsmåned, og kalv under 3 mnd etter fødsel, fastsettes erstatningen i prosent (14% for kvigekalv og 24% for oksekav) av mordyrets markedsverdi

Ammeku:

- Ved tap av foster fom 7. drektighetsmåned, og kalv under 3 mnd etter fødsel, fastsettes erstatningen i prosent av mordyrets markedsverdi.

Lett rase: Kvige 11% og okse 18%

Tung rase: Kvige 14% og okse 19%

22

22

Erstatningsoppgjør

Driftstap

- Driftstapet settes til forskjellen mellom det driftsresultat som ville ha vært oppnådd i ansvarstiden uten skade og driftsresultatet i ansvarstiden med skade
- Egenandelen fratrekkes ved oppgjør. Gjelder for ett år av gangen og følger forsikringsåret.

23

23

Underforsikring

- Forsikringssummen gjenspeiler den risikoen forsikringselskapet overtar og utgjør grunnlaget for premieberegningen
- Forsikringssummen må være større eller lik sum driftsinntekter for den forsikrede produksjonen
- Dersom forsikringssummen er lavere, erstattes en så stor del av skaden/driftstapet som tilsværer forholdet mellom forsikringssum og sum driftsinntekter.
- Eksempel:
 - Forsikringssum: 1 mill Sum driftsinntekter: 1,4 mill $1 : 1,4 = 0,71$ Underforsikringsfaktor
- Det er sum driftsinntekter for siste kjente regnskapsår ved forsikringens hovedforfall før skaden som skal benyttes ved beregning av underforsikring. For nystartet produksjon benyttes budsjett.

24

24